

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu* tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

Etnik ve ulus düzeyinde toplulukların bütün ilişki ve etkinliklerinde kullandıkları ve anlaştıkları dil, o topluluğun anadilidir. Bireylerin anadilleri dışında sonradan öğrenilen ikinci, üçüncü diller o dillerle iletişim kurmayı sağlasa bile, asla insanın kendi anadili gibi olamamaktadır. Bugün birçok ülkede bir yandan özel programlarla ana diller korunmakta ve baskı altındaki dil ve kültürler için çağrılar yapılmakta öte yandan birçok dil her geçen gün kaybolmakta veya yasaklanmaktadır. Yok, edilmek istenen, yasaklanan, çoğu zaman ağır suç unsuru olarak dava dosyalarına giren dillerden biri de Kürtçedir. Öte yandan bilindiği üzere dünya genelinde 15 Mayıs günü her yıl Kürtçe Dil Bayramı olarak kutlanmaktadır. Yıllardan beri süre gelen Kürt dili ve Kültürü üzerindeki asimilasyon politikaları ne yazık ki bitmemiştir. Her gelen hükümet kendini Kürt dilinin ret edilmesi politikası üzerinden var ederek Kürt karşıtlığı, Kürt düşmanlığı ve inkarı ile sürdürmektedir. Bu duruma rağmen Kürtçe milyonlarca yurttaşın kullandığı bir dildir ve demokratik bir kültürün gelişmesi amacıyla korunmalıdır. Türkiye, Çocuk haklarına ilişkin BM sözleşmesini imzalamışsa da “Azınlık ve yerli halk çocuklarının dillerine özel gösterilmesi”, “Çocuğun anne-babasına, kültürel kimliğine, dil ve değerlerine, çocuğun yaşadığı veya geldiği menşe ülkenin ulusal değerlerine ve kendisinininkinden farklı uygarlıklara saygısının geliştirilmesi.” “ Dini ya da dilsel bir azınlığa ya da yerli halka mensup bir çocuğun, kendi kültüründen yararlanma, kendi dininin gereklerini yerine getirme ya da kendi dilini kullanma hakkından yoksun bırakılmaması” konularını içeren 17., 18., ve 19., maddelerine çekince koymuştur.

Bu bağlamda;

- 1) Bakanlığınızın hizmetleri hakkında Türkçe dışında hangi dillerde yayınları mevcuttur? Bu diller içerisinde Kürt dili var mıdır?
- 2) Kürt yurttaşların dış ilişkiler kapsamındaki kamu hizmetlerinden daha etkin yararlanabilmesi amacıyla bakanlık internet sitenizin Kürtçe versiyonu için bir çalışma planlanmakta mıdır?

- 3) Türkiye'nin imzaladığı "Çocuk Haklarına Dair BM Sözleşmesinin" anadile ilişkin maddelerine çekince konulma nedenleri nelerdir? Kürt çocuklarının anadillerini öğrenmeleri için bu sözleşme kapsamında hangi faaliyetler uygulanmaktadır?
- 4) Suriye ülkesi içerisinde bulunan ve başta Efrin olmak üzere Kürtlerin yoğunlukla yaşadığı ve Türkiye'nin "denetiminde" olan yerlerde Kürtçe dilinin kullanımının engellendiği iddialarına ilişkin bakanlığınızın bir soruşturması veya araştırması mevcut mudur?
- 5) Suriye'de, Türkiye'nin desteklediği grupların ve orada bulunan Türk güvenlik güçlerinin Kürtçe konuşan nüfus ile iletişimde Kürtçe kullanımı nasıl sağlanmaktadır?
- 6) Kürtçe konuşanlara yönelik Suriye'de Türkiye'nin desteklediği grupların yaptığı hak ihlalleri konusunda bakanlığınızın bir araştırması mevcut mudur?
- 7) Dış İşleri Bakanlığına bağlı dış misyon, temsilcilik ve elçiliklerinde bilgi, belge ve danışmanlık hizmeti almak isteyen Kürtler için Kürtçe tercüman imkanı sağlanmaktadır mıdır?
- 8) İkili kültürel anlaşmalar çerçevesinde Yunus Emre Enstitüsü'ne bağlı yurtdışındaki dil kurslarında Türkiye'de konuşulan hangi yerel anadiller öğretilmektedir?
- 9) Japonya'da ve başka yerlerde Kürtçe dilinin öğretilmesine karşı Dışişleri Bakanlığı'nın engelleyici tavrı olduğu iddiasının gerekçeleri nelerdir? Bu iddialar hakkında Bakanlığınızın bir açıklaması olmuş mudur?